

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور – انستیتو تحقیقات بین‌المللی ماهیان خاویاری

عنوان:

**بررسی امکان رهاسازی بچه ماهیان خاویاری
در رودخانه پلرود**

مجری:

ذبیح اله پزند

شماره ثبت

۶۰۹۹۰

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور - انستیتو تحقیقات بین‌المللی ماهیان خاویاری

عنوان طرح/پروژه: بررسی امکان رهاسازی بچه ماهیان خاویاری در رودخانه پلرود
کد مصوب: ۰-۳۲-۱۲-۰۱۱-۹۸۰۳۵۸

نام و نام خانوادگی نگارنده/نگارندگان: ذبیح‌اله پزند

نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به پروژه‌ها و طرح‌های ملی و مشترک دارد): -

نام و نام خانوادگی مجری: ذبیح‌اله پزند

نام و نام خانوادگی همکار(ان): زهره رمضانپورطبالوندانی، فروزان چوبیان، کورش حدادی مقدم، جواد صیادفر، اسماعیل فرزانه بازقلعه، اسماعیل حسین نیا، علیرضا عاشوری، صمد درویشی، محمود فلاح شجاعی،

محمد رجبی تمی چال

نام و نام خانوادگی مشاور(ان): -

نام و نام خانوادگی ناظر(ان): -

محل اجرا: استان گیلان

تاریخ شروع: ۱۳۹۷/۱۲/۱

مدت اجرا: ۱ سال و ۱۰ ماه

ناشر: موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

تاریخ انتشار: سال ۱۴۰۰

حق چاپ برای مؤلف محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنی‌ها و نمودارها با ذکر مأخذ
بلامانع است.

«سوابق طرح یا پروژه و مجری مسئول / مجری»

طرح/پروژه: بررسی امکان رهاسازی بچه ماهیان خاویاری در رودخانه پلرود

کد مصوب: ۰-۳۲-۱۲-۰۱۱-۹۸۰۳۵۸

شماره ثبت (فروست): ۶۰۹۹۰ تاریخ: ۱۴۰۰/۱۱/۵

با مسئولیت اجرایی جناب آقای ذبیح‌اله پزند دارای مدرک تحصیلی دکتری تخصصی در رشته شیلات می‌باشد.

پروژه توسط داوران منتخب بخش اکولوژی منابع آبی در تاریخ

۱۴۰۰/۱۰/۱۲ مورد ارزیابی و با رتبه خوب تأیید گردید.

در زمان اجرای پروژه، مجری در:

ستاد □ پژوهشکده □ مرکز ■ ایستگاه □

با سمت عضو هیئت علمی در انستیتو تحقیقات بین‌المللی ماهیان

خاویاری مشغول بوده است.

صفحه	عنوان
۱	چکیده
۲	۱- مقدمه
۵	۱-۱- اهداف پروژه
۵	۱-۲- محل و موقعیت منطقه
۶	۱-۳- رودخانه پلرود
۷	۱-۴- شرایط اکولوژیک منطقه
۸	۱-۵- سوابق تحقیق
۱۰	۲- مواد و روش کار
۱۰	۱-۲- تعیین ایستگاههای نمونه برداری
۱۲	۲-۲- اندازه گیری کل مواد آلی
۱۲	۲-۳- تعیین دانه بندی رسوبات
۱۴	۲-۴- رهاسازی بچه ماهیان خاویاری به مصب رودخانه پلرود
۱۵	۲-۵- روش های آماری
۱۶	۳- نتایج
۱۶	۳-۱- نتایج خصوصیات فیزیکی و شیمیایی آب رودخانه پلرود
۲۱	۳-۲- نتایج رهاسازی بچه ماهیان خاویاری به مصب رودخانه پلرود
۲۲	۴- بحث
۳۴	۵- نتیجه گیری نهایی
۳۵	پیشنهادها
۳۶	پیوست
۴۱	منابع
۴۴	چکیده انگلیسی

چکیده

ماهیان خاویاری دریای خزر جهت تخم‌ریزی طبیعی به آبهای شیرین مهاجرت می‌کنند. رودخانه پلرود از دامنه های شمالی البرز سرچشمه گرفته و به دریای خزر می‌ریزد. سالانه میلیونها بچه ماهی خاویاری پس از تکثیر با ساز و کار سازمان شیلات ایران در رودخانه رهاسازی شدند این گروه از بچه ماهیان پس از قرار گرفتن در محیط جدید به طرف مصب مهاجرت می‌کنند. از آنجایی که در حال حاضر تمامی رودخانه های بخش جنوبی دریای خزر در معرض آلودگی های مختلف از جمله آلات مختلف صید هستند نیاز به معرفی مسیری امن به منظور مهاجرت بچه ماهیان خاویاری می باشد که موانع کمتری در مسیر مهاجرت ماهیان وجود داشته باشد. در راستای رفع این مشکل بررسی رودخانه پل رود برای رهاسازی آزمایشی بچه ماهیان خاویاری پیشنهاد شده است. این رودخانه پس از سفید رود از رودخانه های پر آب محسوب می گردد. در فاصله ۱۵۰۰ متر از دریا به سمت بالادست و با توجه جنس بستر، عمق آب و مسیر دسترسی آسان به منطقه جهت حمل بچه ماهیان، سه ایستگاه مطالعاتی به فاصله ۵۰۰ متر در نظر گرفته شد. نمونه برداریها در دو ماه خرداد و تیر سال ۱۳۹۸ انجام گردید. فاکتورهای فیزیکی و شیمیایی آب در این بررسی شامل درجه حرارت آب و هوا، اکسیژن محلول و pH آب و ترکیبات نیتريت، نترات، ارتوفسفات، BOD5 و COD آب، میزان TOM و دانه بندی رسوبات انجام شد. اندازه گیری فاکتورهای زیستی شامل شناسایی و فراوانی بنتوزهای رسوبات رودخانه در ۳ ایستگاه و هر کدام با سه تکرار در مسافت های پیش بینی شده از مصب رودخانه انجام گردید. همچنین تعداد ۱۰۰۰ عدد از بچه ماهیان ازون برون و ۱۰۰۰ عدد از بچه ماهیان تاسماهی ایرانی با وزن ۱-۲ گرم از مرکز تکثیر و بازسازی ذخایر مجتمع شهید دکتر بهشتی در ایستگاه شماره یک رودخانه نزدیک مصب رهاسازی شد. نتایج بررسی های غیر زیستی در رودخانه پلرود نشان داد که فاکتورهای فیزیکی و شیمیایی اندازه گیری شده، برای رهاسازی بچه ماهیان خاویاری مناسب می باشد. نتایج نشان داد به دلیل عدم وجود دام صید قاچاق، مکان امن برای مهاجرت ماهیان و وجود جاده قابل دسترسی جهت رهاسازی بچه ماهیان، این رودخانه علاوه بر رودخانه سفیدرود می تواند به عنوان یکی از رودخانه های مهم در رهاسازی بچه ماهیان خاویاری از اهمیت برخوردار باشد.

کلمات کلیدی: بچه ماهیان خاویاری، بازسازی ذخایر، رودخانه پلرود